

Rød cyklus

Opus 5

Den som tier...

Oktober er sorgens måned, væden driver ad træernes stammer, blege blade dalrer gennem vind og tåge, kvinderne går i sort.

På Bispebjerg stiger sløv violet røg fra krematorieskorsten direkte til himmels, som røgen fra Abels bål. På torvet foran Grundtvigskirken står Nadien. Hun betragter og tænker hvordan hun som barn, altid forbandt ordet skorsten med ordet torsdag. Besynderlige koblinger mellem ord og begreber i et barnehoved. Den lange fabrikksskorsten af røde mursten uden for hendes vindue i børneværelset på fjerde sender grå røg igennem hendes hjerne.

Så tager hun sig sammen, trækker skuldrene ind til sig og går videre med skridt, der klikker hørligt fra de sorte med halvhøj hæl.

Nadiens veninde er allerede kommet. Inde i krematoriet ligger hun på den halvhøje bære og er pyn-tet. Med blomster. En herre med jakkesæt og neutralt ansigt tager mod Nadiens buket og rækker hende den lille tryksag med sørgerand.

Efterhånden ankommer folk og skramler. De samme trætte ansigter glør gennem brillerne på overlæger og sekretærer, den forknytte sumplæge, og sygeplejersker i sort bluse med gennemsigt. Dér er oldfruen, gartneren, elevatorføreren og så videre derudad. Og, du Gode Gud! Den usynlige selv dukker frem af disen i den tofløjede døråbning. Når man kender den arbejdsplads de kommer fra, så kan man, jeg mener vi ved alle sammen, hvem den usynlige er. Engang for år tilbage har hun lavet et karrieremæssigt faux pas, ikke noget fagligt, men i hvert fald heller ikke noget klogt. Ledelsen har vedtaget at hun er usynlig, og ingen lytter til hende, ingen hører hende oplade munden unden straks at afbryde. Naturligvis er usynlighedsørelsen ikke på nogen måde formaliseret, og den usynlige ved vist ikke noget om hvordan og hvorledes, hun kender bare sin plads nu efter alle årene. Men også hún er altså draget af hus for at deltage. Hvordan skal der efterhånden blive plads til familien? Når man ser sin arbejdsplads mobilisere så megen belevenhed, der hordevis vælder ind, kan man godt gøre sig sine små betragtninger. Nadien har svært ved at lægge erindringer fra julefrokosten helt væk. Men folk skuldrer sig uanfægtet ind mellem stolerækkerne og sætter sig, med samme selvfølge. Som havde de aldrig lavet andet.

Hospitalsdirektøren tager ordet. Talen er prosaisk og uden klangbund i virkeligheden. Nadien tænker på veninden, på alle nattevagterne, og på de Thaliacinundersøgelser hun var igennem for år tilbage. Måske er veninden den tredje, bare af de patienter, hun kender til. Der må være mange. Alt i alt. Og Nadien er den, der giver grøntlys for undersøgelserne. Thaliacinproducenten har ugentlige kontakter med hende ude på afdelingen, det har fungeret sådan siden Sankt Joseph søstre solgte hospitalsbygningerne og Boneluck Medicare overtog. Siden da er alt gået hurtigere og hurtigere, konstant rationalisering afbrudt af kortere sparerunder og så effektivisering igen indtil alt er gået efter, optalt og lagt i databaser, fra spændetrøjer over skohorn til stikbækkener, alt er certificeret og minimeret og jagten går videre. En konstant klappjagt på den skyldige, farer op og ned ad gangene, ingen stoler på hinanden med så meget som en venlighed og hvis det ikke var for det evige lir i kro-gene og på gangene ville al menneskelig kontakt være afblæst, og isafkølingen total.

I dette arbejdsmiljø kører Thaliacinundersøgelserne på alle Boneluck Medicares centre over hele landet, med Nadien som monitor og når presset er umenneskeligt så forfalder man let til at tro på at man er så ufejlbarlig, som man skal være. - Dér har i vores Nadien i en nøddeskal. - Det behøver ikke at være sådan. Der var en tid, en fortid, før fagforeningerne blev købt og demokratiet solgt, dengang langt tilbage, hvor der stadig var fri konkurrence og personligt initiativ. Den gang talte de frækkeste åbenlyst om kvalitet og arbejdsmiljø, men tiden er en anden, og hvor skulle de unge vide det fra.

Taleren fortsætter, nu på mindst fjerde eller femte minut, og veninden dukker op. I levende live, for år siden. Hun står på en villatrappe, da hendes ven kommer med flyttelæs, og de skal til at flytte ind. Hun er så skærende klar, mens hun danser ned af trapperne. Alt på hendes unge krop hopper. Og de bløde bryster under blusen, får hendes ven til at kikke væk, fordi de er så fulde af liv, hele vejen ned af den brede villatrappe. Han skulle aldrig have kikket væk. Man skal nyde det, mens det er der. Men han stod der, mere dreng end mand, og slog sine blå øjne ned i græsset. Lyse mænd med blå øjne, jo Nadien kender også den type. De er skvat, har dårlig hud, tåler ikke sol, får allergier og lader kvinden bestemme. Hele tiden med udenomssnak, skønne skønne forklaringer og ingen handling før det hele er for sent. Hamlet i en nøddeskal. Sådan! Se Hamlet og spring intimiteterne over, så ved du alt om blonde mænd. Resten er tavshed. Nej, veninden på vej ned ad den trappe, så bølgende fuld af livet selv. Og nu ligger hun der. Man kunne brække sig. Hun havde fortjent et mere fast modspil. Måske-. Nåh! Nadien fugter øjenkrogene med lidt spyt på sit lommelørklæde. Hvis bare hendes far havde været her. Fjernheden melder sig et øjeblik. Den talende kværner. Et eftermæle er på vej. Bagefter synger man "Skuld gammel venskab rejn forgo" ledsaget af det stedlige elektronorgel. Og så har alle vist fået nok for denne gang. Hatten passer.

Efter ceremonien, da alle er på vej ud materialiserer den usynlige sig pludseligt. Oppe ved siden af båren står hun og vil lægge noget jord, hun har med, vistnok fra Lolland, - og hun vil lægge det op på lejet. Hun gør det tre gange og ledsager med sær gestik og sælsom tale om jord og jord og atter jord. - Nej fandeme nu er det for meget. Nu må hun standses og bringes i kyndige hænder. Et gråt jakkesæt bakser venligt, men håndfast den usynlige tilside, så kommer chefpsykiateren med sin største sprøjte og det lille optrin tiltrækker sig i virkeligheden minimal opmærksomhed.

Ude på torvet foran Grundtvigskirken får Nadien øje på en lady med neonrød læbestift og tontung håndtaske. Lilian Kandestad, ingen ringere, redaktrisen alle taler om, og ingen modsiger. Hun står der og er på chat med flere af overlægerne fra begravelsesfølget. Det er bare at gå hen til neonladyen der, og i en diskret afkrog af sammenrendet, der i øvrigt er ved at spredes, tilviske hende ordet Thaliacin, så vil helvedet boble op igennem Gyngemosen, og langsomt pible frem, først fra de gratis lokalblade, så metroaviserne og Urban, der nu på tredje generation omdeles ved stationerne, og så i dydborene artikler i fire dagblade på regions- og unionsplan, dernæst TV over nettet, og så, hvis sagen kan holde, - Nadien går i spagat ved tanken. Hun spørger sig selv: "Hvornår handler man? Hvor sikker kan man være?" Ikke langt derfra bugserer nænsomme hænder nu den usynlige ind i en flot rød ambulance, med blå widescreen lanterner, der kan ses over hele verden. Resten er tavshed som sagt. Ikke Nadien?

Nadien vender sig fordi tre lavtgående fly kommer gennem horisonten og larmer ad helvedet til. I sydøstgående retning passerer de lavt over Bispebjerg. Nadien er ikke idiot, og hun kan godt se at det er en B76 bomber ledsaget af 2 F26 jagere. Et øjeblik ser det ud til at de tre maskiner vil passere direkte gennem kirketårnet, og så er de væk. Hun kikker på de andre, som for at se, om de i det hele taget har været der. Men luften omkring hende er tavs, og da hun løfter blikket ser hun lysende rosa

røg over krematorieskorstenen, hvor veninden nu er på vej ud til sin bedre verden. Det er som om røgen er farvet af den dødes længsler, råb og tårer, og i et nanosekund eller to, føler Nadien en isnende afgrund af noget unævneligt, en følelse af snavsethed, som hun sletikke kender og som end ikke verdenshavens samlede vand kan vaske af hendes fuldstændigt klinisk sterile legeme! - men hvorfor så patetisk? Vi ved jo godt, og hun ved, - altså Naiden, ikke? - at det er de PAHer, dioxiner, ftalater, tungmetaller, DDTforbinder, glyfosater og Gud ved hvad, som vi alle sammen går og indeholder, der giver de flotte farver til krematorierøgen over Bispebjerg. – Men vi fatter kun halvt. Det er så menneskeligt. Og vi har ret til ikke at føle skyld.

Det er en ganske almindelig torsdag for mange andre rundt om hende, men det varer år før Nadien fanger den underfundighed, for nu vender hun sin ryg til det, og går væk fra det hele og frem mod det, der engang var verden. Livet skál leves, også i Oktober.